

Εκτελεστικός νόμος - Λάστιχο

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΜΑΝΗ

Αν υπάρχει ένα αριθμητικό σασπένς γύρω από το «άρθρο 16», αυτό αφορά το πόσα «ναι» και πόσα «όχι» βουλευτών θα συγκεντρώσει η πρόταση για την αναθεώρηση. Ο λόγος είναι απλός:

Εάν εγκριθεί τώρα με την απλή κοινοβουλευτική πλειοψηφία των 151 βουλευτών, τότε για την οριστική αναθεώρησή του στην επόμενη Βουλή θα απαιτείται η αυξημένη πλειοψηφία των 180 βουλευτών.

- Και το αντίστροφο: Εάν σε αυτή τη Βουλή εγκριθεί με 180 ψήφους, τότε θα είναι αρκετή η απλή πλειοψηφία των 151 βουλευτών για να ολοκληρωθεί η διαδικασία στην επόμενη Βουλή.

Η εναλλαγή αυξημένης και απλής πλειοψηφίας θεσπίσθηκε ώστε να μη γίνεται η αναθεώρηση του συντάγματος «οικογενειακή» υπόθεση της εκάστοτε κυβέρνησης, αλλά να απαιτεί και τη συναίνεση ενός τμήματος, έστω, της αντιπολίτευσης.

*Όμως αυτή ακριβώς η πρόβλεψη του συνταγματικού νομοθέτη έχει προκαλέσει και τα μεγάλα διλήμματα στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης: Εάν συναινέσει τώρα στην αλλαγή του «άρθρου 16», τότε στην επόμενη κυβέρνηση θα αρκούν οι δικοί της βουλευτές για την τυπική, πια, αναθεώρηση. Και τι γίνεται αν κερδίσει τις εκλογές η Ν.Δ.;

*Επιπλέον, κανείς δεν μπορεί να διασφαλίσει ότι μεταξύ της μιας και της άλλης Βουλής δεν θα αλλάξει η κατεύθυνση μιας αναθεωρητέας διάταξης. Μπορεί, για παράδειγμα, η πρωθυπουργική δέσμευση να αφορά ίδρυση «μη κρατικών, μη κερδοσκοπικών ΑΕΙ». Αλλά ποιος εγγυάται ότι θα παραμείνει ο όρος «μη κερδοσκοπικά»;

*Τα δύσκολα, όμως, έχουν και συνέχεια: Ας υποθέσουμε πως είτε σ' αυτήν, είτε στην επόμενη Βουλή, το «άρθρο 16» αναθεωρείται και ανοίγει ο δρόμος για την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Πώς θα γίνει αυτό; Με ειδικό νόμο.

Το Σύνταγμα καθορίζει, απλώς, το «πλαίσιο» για να ισχύσει κάτι. Οι λεπτομέρειες και η έναρξη ισχύος ορίζονται από τον «εκτελεστικό του συντάγματος νόμο», ο οποίος εγκρίνεται με απλή πλειοψηφία 151 βουλευτών. Και μάλιστα, αμέσως. Γιατί χωρίς εκτελεστικό νόμο δεν υπάρχει εφαρμογή συνταγματικής διάταξης.

*Πώς θα κινηθεί, λοιπόν, η Ν.Δ. (εάν υποθέσουμε, βεβαίως, ότι θα παραμείνει κυβέρνηση ύστερα από τις εκλογές) στη δημιουργία των «μη κρατικών, μη κερδοσκοπικών ΑΕΙ» που ανήγγειλε;

Θα επιτρέψει την ίδρυσή τους μόνο από φορείς ή και από πάμπλουτους ιδιώτες ή ιδρύματα που θα σπεύσουν να «επενδύσουν» στην ανώτατη εκπαίδευση; Τι εχέγγυα θα ζητηθούν από τους «ιδρυτές»;

*Όποιος αναζητήσει σαφείς απαντήσεις σ' αυτά τα ερωτήματα, έχασε. Προκειμένου να επιτευχθεί η πολυπόθητη συναίνεση και να εγκριθεί η αναθεώρηση του «άρθρου 16», η κυβέρνηση δεν ανοίγει τα χαρτιά της για το πώς εννοεί την ίδρυση και λειτουργία των ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Κυβερνητικά στελέχη που έχουν ασχοληθεί με το θέμα, περιορίζονται να διαβεβαιώνουν ότι θα τηρηθεί η νέα συνταγματική επιταγή περί «μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων», με την έννοια ότι δεν θα πρόκειται για «αστικές εταιρείες».

«Τα έσοδα από τα διδάκτρα θα προορίζονται για αμοιβές προσωπικού, κόστος συγγραμμάτων-εργασιών και λοιπά λειτουργικά έξοδα», λένε. Ενώ διαβεβαιώνουν ότι ο εκτελεστικός νόμος θα παρέχει τις αναγκαίες «ασφαλιστικές δικλίδες» ώστε να αποκλειστούν τυχόν «απατεώνες» ή «επίδοχοι ιδρυτές» με αμφίβολη οικονομική επιφάνεια. Δηλώνουν, ακόμη, ότι το κράτος θα εποπτεύει «με κάποιον τρόπο» τη λειτουργία και το περιεχόμενο των σπουδών. Αλλά ουδείς αποσαφηνίζει αυτόν τον «τρόπο»...

*Όλοι, πάντως, στη Ν.Δ. ελπίζουν ότι σημαντικό τμήμα ιδιωτικών ΑΕΙ θα προκύψει από «παραρτήματα» ξένων -αναγνωρισμένου κύρους- πανεπιστημίων, τα οποία θα λειτουργήσουν ως «κράχτης», αλλά και ταυτόχρονα δεν θα γεννούν αμφιβολίες για την εγκυρότητα των πτυχίων.

*Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι εκτελεστικός νόμος δεν ψηφίζεται άπαξ. Αλλάζει όσες φορές θέλει η κυβέρνηση και σε όποια κατεύθυνση επιθυμεί. Αρα μπορεί να ξεκινήσει με αυστηρό πλαίσιο και να «ξεχειλώσει» στη συνέχεια. Πράγμα εξαιρετικά σύνηθες στην Ελλάδα...